

S 265/02-3422/03

V Brně dne 16. září 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 265/02, zahájeném dne 23. prosince 2002 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh společnosti General Electric Company, se sídlem 3135 Easton Turnpike, Fairfield, Connecticut, Spojené státy americké, zastoupené Mgr. Emilem Holubem, advokátem, na základě plné moci, na povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto

r o z h o d n u t í :

Spojení soutěžitelů General Electric Company, se sídlem 3135 Easton Turnpike, Fairfield, Connecticut, Spojené státy americké, a Instrumentarium OYJ, se sídlem Kuortaneenkatu 2, Helsinky, Finská republika, ke kterému má dojít dle § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na základě Smlouvy o spojení uzavřené dne 18. prosince 2002 společnostmi General Electric Company a Instrumentarium OYJ, v jejímž důsledku má společnost General Electric Company nabyt veškeré vydané a nesplacené akcie společnosti Instrumentarium OYJ, včetně opčních práv opravňujících držitele k upsání akcií společnosti Instrumentarium OYJ, a tím i získat možnost kontrolovat společnost Instrumentarium OYJ, se dle § 16 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

p o v o l u j e .

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 23. prosince 2002 na návrh společnosti General Electric Company, se sídlem 3135 Easton Turnpike, Fairfield, Connecticut, Spojené státy americké (dále jen „GEC“), zastoupené Mgr. Emilem Holubem, advokátem, na základě plné moci, správní řízení č.j. S 265/02 ve věci povolení spojení soutěžitelů GEC a Instrumentarium OYJ, se sídlem Kuortaneenkatu 2, Helsinky, Finská republika (dále jen „Instrumentarium“), ve smyslu § 15 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“).

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 zákona zveřejněna v Obchodním věstníku č. 02/03 ze dne 15. ledna 2003. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení neobdržel. Vědom si významu navrhované transakce a za účelem objektivizace stavu na relevantních trzích Úřad v souladu s dosavadní praxí provedl šetření, v němž se obrátil se žádostí o poskytnutí informací jak na konkurenty spojujících se soutěžitelů, tak i na jejich odběratele, a vyzval je k poskytnutí stanovisek k předmětnému spojení.

Z informací získaných Úřadem v průběhu první fáze správního řízení dle § 16 odst. 2 zákona vyplynulo, že spojení by mohlo vést ke vzniku nebo posílení dominantního postavení soutěžitelů na jednotlivých trzích, které by mohlo mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. K tomuto názoru Úřad ve svém šetření dospěl zejména s ohledem na vysoké tržní podíly spojujících se soutěžitelů a jejich významné navýšení v důsledku spojení, což by samo o sobě mohlo mít negativní dopad (zejména v oblasti cen, možnosti vázaných prodejů a dalších smluvních podmínek) na odběratele společností GEC a Instrumentarium, kterými jsou především zdravotnická zařízení, a v konečném důsledku i na jejich pacienty. Z uvedených důvodů Úřad dopisem č.j. S 265/02-3222/03 ze dne 1. září 2003 účastníkovi řízení oznámil, že navrhované spojení vzbuzuje vážné obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže, a že pokračuje v řízení, neboť byla splněna podmínka aplikace ustanovení § 16 odst. 2 in fine zákona.

Při posuzování spojení soutěžitelů vycházel Úřad zejména z návrhu na povolení spojení, dotazníku k povolení spojení, listiny zakládající spojení, výročních zpráv spojujících se soutěžitelů, odpovědí oslovených soutěžitelů, jakož i dalších všeobecně známých skutečností týkajících se spojovaných soutěžitelů.

1 NOTIFIKAČNÍ PODMÍNKY

Dne 18. prosince 2002 byla mezi společnostmi GEC a Instrumentarium uzavřena Smlouva o spojení. V této smlouvě se společnost GEC zavázala učinit prostřednictvím své nově založené dceřiné společnosti dobrovolnou, případně, bude-li to dle finského práva třeba, i povinnou, nabídku převzetí týkající se veškerých vydaných a nesplacených akcií společnosti Instrumentarium, včetně amerických depozitních stvrzenek a opčních práv schválených k vydání valnou hromadou společnosti Instrumentarium dne 17. června 1998 a dne 26. března 2001, která opravňují držitele k upsání nových akcií společnosti Instrumentarium. Představenstvo společnosti Instrumentarium vyslovilo s provedením transakce souhlas dne 18. prosince 2002. Dobrovolná nabídka převzetí pak byla učiněna dne 14. ledna 2003.

Na základě předmětné transakce tak společnost GEC získá možnost nepřímo kontrolovat společnost Instrumentarium, čímž dojde ke spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona. Podle tohoto ustanovení zákona se za spojení soutěžitelů považují situace, kdy jedna nebo více osob, které nejsou podnikateli, ale kontrolují již alespoň jeden podnik, anebo jestliže jeden nebo více podnikatelů získá možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik nabytím účastnických cenných papírů, obchodních nebo členských podílů.

V dalším postupu se Úřad zabýval otázkou, zda navrhované spojení splňuje také druhé notifikační kritérium, stanovené v § 13 zákona. Vzhledem k tomu, že celkový celosvětový čistý obrat všech spojovaných soutěžitelů za poslední účetní období je vyšší než 5 miliard Kč, je podmínka dle ustanovení § 13 písm. a) zákona splněna a posuzované spojení soutěžitelů tak podléhá povolení Úřadu.

2 STRANY SPOJENÍ

Společnost **GEC**, jakožto mateřská společnost skupiny General Electric (dále též „skupina GE“), je diversifikovanou výrobní, technologickou a servisní společností, jejíž akcie jsou kótovány na několika světových burzách cenných papírů, včetně burz v New Yorku, Bostonu či Londýně. V současnosti tato společnost není, ať už přímo či nepřímo, kontrolována žádnou jinou osobou, žádný z akcionářů nevlastní více než 5 % akcií.

Podnikatelskou činnost skupiny GE lze rozdělit do několika oblastí, které tvoří jednotlivé divize. Jsou jimi zejména: (i) *Letecká technika* – divize GE Aircraft Engines se zabývá zejména vývojem, výrobou, prodejem a servisem leteckých proudových, turbovrtulových a turbínových motorů pro velká dopravní letadla, regionální dopravní letadla, jakož i vojenská letadla. (ii) *Průmyslové systémy* – divize GE Industrial Systems se zabývá výrobou produktů na přenos, ochranu a řízení elektrické energie, výrobou elektrických zařízení a dále dodává výrobky a zajišťuje servis obchodních, průmyslových, residenčních a inženýrských aplikací. (iii) *Spotřební zboží* – divize GE Lighting je dodavatelem osvětlovacích produktů pro spotřební, obchodní a průmyslové účely. (iv) *Lékařské systémy* – divize GE Medical Systems se specializuje na technologii diagnostického snímání a s tím spojené služby péče o zdraví ve zdravotnictví. (v) *Média* – divize NBC je globální mediální holding řídící celosvětově činnost několika mediálních společností. (vi) *Plasty* – divize GE Plastics se specializuje na vysoce kvalitní plasty používané v elektronice, při uchování dat, v kancelářské technice, v automobilovém a stavebním průmyslu a v dalších odvětvích. (vii) *Energetické systémy* – nabídka produktů divize GE Power Systems zahrnuje zejména vysoko výkonnostní plynové turbíny, aeroderivační plynové turbíny, parní turbíny, generátory, produkty z jaderného paliva či kompresory. (viii) *Dopravní systémy* – GE Transportation Systems vyrábí dieselové nákladní lokomotivy, dieselové motory pro námořní účely, pohonné a řídicí systémy pro rychlá tranzitní vozidla, železniční signalizační a řídicí systémy apod. (ix) *Finanční služby* – GE Capital Services poskytuje diverzifikované finanční služby a snaží se nacházet řešení vedoucí ke zvýšení produktivity či efektivity činnosti klientů.

Na území České republiky kontroluje společnost GEC následující společnosti:

- GE Lighting, s.r.o., která se zabývá distribucí svítidel,
- GE Fanuc Automation ČR s.r.o., která se zaměřuje na poskytování programovatelných řídicích systémů a poskytování software,

- GE Medical Systems Česká republika, s.r.o., která se zabývá výrobou a opravou lékařských přístrojů a nástrojů a zdravotnických potřeb,
- GE Capital Bank a.s., která poskytuje bankovní služby,
- GE Capital Multiservis a.s., která poskytuje služby finančního leasingu, úvěry, půjčky a služby faktoringu,
- GE Capital Leasing a.s., která působí v oblasti finančního pronájmu nemovitostí, průmyslového zboží a dopravních prostředků a v oblasti pojišťovnictví,
- GE Capital Holdings a.s., která je činná v oblasti poradenství, poskytování úvěrů a půjček bez přijímání vkladů od veřejnosti,
- BBC – Building C, a.s., působící v oblasti pronájmu nemovitostí,
- GE Capital Information Technology Solutions, s.r.o., v likvidaci, jejímž předmětem podnikání je poskytování služeb informačních technologií a poskytování software, a
- Interlogix Česká republika, s.r.o., působící v oblasti bezpečnostních systémů a systémů osobní ochrany, kontroly přístupu a integrovaných zabezpečovacích systémů.

Mimo výše uvedené společnosti je skupina GE na území České republiky přítomná prostřednictvím organizačních složek: - General Eletrics International, Inc. – obchodní zastoupení (organizační složka), a - GE Medical Systems SA – organizační složka.

Společnost **Instrumentarium** je finskou společností, jejíž akcie jsou kótovány na helsinské burze cenných papírů. Americké depozitní stvrzenky společnosti Instrumentarium jsou pak obchodovány na trhu NASDAQ. Společnost Instrumentarium není před notifikovaným spojením kontrolována ze strany třetí osoby, žádný z akcionářů nevlastní více než 5 % akcií.

Podnikání společnosti Instrumentarium je rozděleno do dvou hlavních divizí, a to divize anestezie a intenzivní péče (Anaesthesia and Critical Care) a divize lékařského vybavení (Medical Equipment). Významnější je činnost divize anestezie a intenzivní péče, do které spadají především výrobky společnosti Datex-Ohmeda. Jedná se zejména o zařízení pro monitorování pacientů a související činnosti zaměřené na perioperativní prostředí. Tato divize zahrnuje také společnost Spacelabs Medical (dále též „Spacelabs“), jejíž aktivity jsou zaměřeny rovněž na systémy související s monitorováním pacientů. Dalšími složkami výše uvedené divize jsou Deio Corporation, která se specializuje na výrobu systémů údajů péče o pacienta na operačním sále a oddělení intenzivní péče, a Instrumed, která především ve Finsku distribuuje produkty společností Datex-Ohmeda a Deio Corporation.

Divize lékařského vybavení vyrábí a prodává diagnostická, rentgenová, zobrazovací a další specializovaná zařízení pro zdravotnická zařízení. Zahrnuje následující společnosti: Instrumentarium Imaging, Soredex, Ohmeda Medical a Medko Medical. Společnosti Instrumentarium Imaging a Soredex vyvíjejí, vyrábějí a prodávají diagnostická rentgenová zobrazovací zařízení v oblastech stomatologie, chirurgie a mamografie. Do výrokové řady chirurgických zobrazovacích zařízení patří také tzv. „C-ARM“ přístroje, což jsou, na rozdíl od tradičních RTG přístrojů, mobilní přístroje umožňující okamžité a nepřetržité sledování vnitřních orgánů pacientova těla během operace. Veškeré „C-ARM“ přístroje skupiny Instrumentarium jsou nyní prodávány pod značkou Ziehm. Společnost Ohmeda Medical nabízí systémy péče o dětské pacienty, sací výrobky a výrobky kyslíkové terapie, společnost Medko Medical se zabývá dodávkami výrobků nebo systémů společnosti Instrumentarium „na klíč“.

Společnost Instrumentarium nekontroluje na území České republiky žádného soutěžitele, své výrobky na tuzemský trh importuje prostřednictvím nezávislých distributorů. V České republice prodává společnost Instrumentarium zařízení pro monitorování pacientů, anesteziologické přístroje, „C-ARM“ přístroje, mamografy a vybavení k dentálním rentgenům.

3 RELEVANTNÍ TRHY

Za účelem zjištění, zda navrhovaným spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže, Úřad vymezuje relevantní trh, kterým je v souladu s § 2 odst. 2 zákona trh zboží, které je z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

Při vymezování relevantních trhů v jednotlivých případech spojení soutěžitelů, k nimž dochází podle § 12 odst. 3 zákona, se Úřad zaměřuje na činnosti, které na území České republiky provozuje soutěžitel, nad nímž je v důsledku spojení získávána kontrola, a z nich pak zejména na ty, které se zároveň překrývají s činnostmi navrhovatele.

Z šetření provedených Úřadem vyplynulo, že předmětné spojení soutěžitelů se týká oblasti lékařské technologie a lékařského vybavení, přičemž činnosti spojujících se soutěžitelů se v České republice překrývají v jednotlivých segmentech zařízení pro monitorování pacientů, C-ARM přístrojů a mamografů.

Zařízení pro monitorování pacientů jsou elektro-biolékařské přístroje, které nepřetržitě nebo téměř nepřetržitě zaznamenávají a znázorňují fyziologické údaje vypovídající o pacientově zdravotním stavu. Senzory na těle pacienta snímají mechanické a chemické pochody, které jsou převáděny do podoby elektrických signálů zobrazených na obrazovce nebo jsou získávány v tištěné podobě.

Zařízení pro monitorování pacientů má několik monitorovacích funkcí v době, kdy je pacientovi prováděn lékařský zákrok, po zákroku nebo při jiném lékařském dozoru. Mezi parametry zjišťované monitorovacím zařízením patří základní ukazatele, jako je měření tělesné teploty, a dále velmi pokročilé parametry, jako jsou elektroencefalograf a bispektrický index. Integrované zařízení pro monitorování pacientů pak může měřit více parametrů a simultánně může být propojeno s dalšími zdravotnickými přístroji a zařízeními, například s dýchacími přístroji či anesteziologickými zařízeními. Monitory jsou často připojeny na obrazovky mimo pokoj pacienta v centrální stanici, což umožňuje monitorování většího počtu pacientů současně na jedné obrazovce.

Zdravotnická zařízení volí monitorovací zařízení podle parametrů, které mají být monitorovány. Vzhledem ke skutečnosti, že jednotlivá oddělení zdravotnických zařízení potřebují monitorovat odlišné parametry, lze tak rozdělit monitorovací zařízení do následujících oblastí: (i) perioperativní oblast – operační sál či pooperační pokoj, (ii) oblast intenzivní péče – jednotka intenzivní péče, jednotka novorozenecké intenzivní péče, jednotka koronární péče či ordinace pohotovosti, a (iii) oblast obecné péče – porodní oddělení či neakutní péče.

Přístroje C-ARM jsou fluoroskopické rentgenové přístroje, které se skládají z kovového ramena ve tvaru písmene „C“ s rentgenovou tubou připojenou na jednom konci a zesilovačem

obrazu sloužícím k zobrazení obrazu vytvořeného rentgenovými paprsky, který by jinak byl pro lidské oko příliš tmavý, na konci druhém.

Přístroje C-ARM jsou využívány v nemocnicích a klinikách k nepřetržitému sledování pacienta během určování diagnózy nebo během chirurgických a jiných intervenčních zákroků. Přístroje C-ARM se používají při kardio-vaskulárních zákrocích, celkové fluoroskopii, včetně základních vaskulárních zákroků, a v ortopedii.

Mamografická zařízení jsou specifickým druhem zobrazovacího rentgenového přístroje používaným zejména za účelem lékařského vyšetření ženského prsu k detekci maligních novotvarů. Používá se jak pro screening, tak k diagnostickým účelům nebo intervenčním zákrokům, a hraje významnou úlohu v časném zjišťování nádoru prsu, kdy lékaři umožňuje vyhledat podezřelé změny v prsní tkáni, jež by mohly naznačovat nádorové bujení. Mamografické jednotky prodávané v současnosti v České republice fungují na bázi analogové technologie, nové digitální přístroje byly dosud v České republice prodány pouze [... *obchodní tajemství...*].

Na základě shora uvedeného Úřad pro potřeby tohoto konkrétního rozhodnutí vymezil jako věcně relevantní následující trhy:

- i) trh zařízení pro monitorování pacientů,**
- ii) trh C-ARM přístrojů a**
- iii) trh mamografických zařízení.**

Z hlediska geografického se jedná ve všech případech o relevantní trhy vymezené **celým územím České republiky**.

4 DOPADY SPOJENÍ NA HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ

Při rozhodování o povolení spojení soutěžitelů Úřad v souvislosti s § 17 odst. 1 zákona posuzuje zejména potřebu zachování a rozvíjení účinné hospodářské soutěže, strukturu všech spojením dotčených trhů, podíl spojujících se soutěžitelů na těchto trzích, jejich hospodářskou a finanční sílu, právní a jiné překážky vstupu dalších soutěžitelů na spojením dotčené trhy, možnost volby dodavatelů nebo odběratelů spojujících se soutěžitelů, vývoj nabídky a poptávky na dotčených trzích, potřeby a zájmy spotřebitelů a výzkum a vývoj, jehož výsledky jsou ku prospěchu spotřebitele a nebrání účinné soutěži.

4.1 Struktura spojením dotčených trhů

4.1.1 Trh zařízení pro monitorování pacientů

Na relevantním trhu zařízení pro monitorování pacientů bylo v České republice v roce 2002 dosaženo celkového obrátu 234 milionů Kč a celkově bylo prodáno 17 kusů těchto zařízení. Na tomto trhu působí oba spojující se soutěžitelé, přičemž tržní podíl společnosti GEC činil v roce 2002 cca [... *obchodní tajemství...*] %, společnost Instrumentarium dosahovala na předmětném relevantním trhu cca [... *obchodní tajemství...*] % tržního podílu. Společný tržní podíl spojujících se soutěžitelů na relevantním trhu zařízení pro monitorování pacientů v České republice po uskutečnění spojení by činil cca [... *obchodní tajemství...*] %. Na relevantním trhu však působí další významní soutěžitelé, z nichž nejvýznamnějšími jsou společnosti Philips, která dosahuje tržního podílu cca [... *obchodní tajemství...*] %, a Siemens, jejíž podíl činí cca [... *obchodní*

tajemství...] %. Dalšími soutěžiteli působícími na tuzemském trhu jsou Datascope, Mindray, Hihon Kohden, Fukuda Denshi a Schiller.

Obecně lze konstatovat, že zařízení pro monitorování pacientů lze dále dělit dle způsobu užití těchto přístrojů, a to na perioperativní zařízení pro monitorování pacientů a zařízení pro monitorování pacientů pro účely intenzivní péče (critical care).

V této souvislosti Úřad konstatuje, že činnost spojujících se soutěžitelů se při takto úžeji pojatém vymezení trhů nepřekrývá, neboť společnost GEC se převážně orientuje na výrobu a prodej zařízení pro monitorování pacientů pro účely intenzivní péče, kdežto společnost Instrumentarium, prostřednictvím svých dvou dceřiných společností Spacelabs (cca [... *obchodní tajemství...]* % tržní podíl) a Datex-Ohmeda (cca [... *obchodní tajemství...]* % tržní podíl), se soustředí na oblast perioperativních zařízení pro monitorování pacientů. Jedním z podstatných důvodů předmětného spojení soutěžitelů je tak mimo jiné snaha společnosti GEC získat přístup právě do oblasti perioperativních zařízení pro monitorování pacientů, a tím se vyrovnat dvěma nejvýznamnějším konkurentům, společnostem Siemens a Philips. Během svého šetření Úřad zjistil, že tito konkurenti jsou oba činní v obou zmíněných sektorech trhu zařízení pro monitorování pacientů. V důsledku předmětného spojení soutěžitelů tedy dojde ke zvýšení počtu soutěžitelů s úplným výrobním portfoliem daných výrobků.

Dále je v této souvislosti nutné zdůraznit, že předmětné spojení soutěžitelů bylo posuzováno již i Evropskou komisí, která tuto transakci dne 2. září 2003 povolila s několika závazky společnosti GEC. Mimo jiné se společnost GEC zavazuje k odprodeji aktivit společnosti Spacelabs. Tento závazek má významný dopad i na relevantní trh zařízení pro monitorování pacientů v České republice, neboť po splnění navrhovaného závazku bude tržní podíl spojujících se subjektů činit cca [... *obchodní tajemství...]* %, což při existenci jak současných tak i potenciálních významných konkurentů nevzbuzuje obavy z narušení hospodářské soutěže. Výše uvedený závěr je navíc podložen skutečností, že např. společnosti Philips a Siemens patří stejně tak jako společnost GEC k vedoucím společnostem na trhu, co se týče technologické úrovně v daném odvětví, přičemž cenová hladina předmětných výrobků je srovnatelná u všech hlavních soutěžitelů na relevantním trhu.

4.1.2 Trh C-ARM zařízení

Na relevantním trhu C-ARM zařízení bylo v České republice v roce 2002 dosaženo všemi na něm působícími subjekty celkového obrátu 157 milionů Kč, přičemž celkově bylo prodáno 49 kusů C-ARM zařízení.

Obecně lze C-ARM zařízení členit dle způsobu jejich využití na i) kardio C-ARM přístroje, které se používají při kardio-vaskulárních zákrocích; ii) vaskulární C-ARM přístroje, které jsou zaměřeny na celkovou fluoroskopii, včetně základních vaskulárních zákroků; a iii) nižší C-ARM přístroje, které se využívají především v ortopedii a v aplikacích obecné fluoroskopie. Oba spojující se subjekty působí v oblasti vaskulárních a nižších C-ARM přístrojů, kardio C-ARM přístroje vyrábí ze spojujících se soutěžitelů pouze společnost GEC.

Na tomto trhu tedy působí oba spojující se soutěžitelé, přičemž tržní podíl společnosti GEC za rok 2002 činí cca [... *obchodní tajemství...]* %, společnost Instrumentarium dosahovala na předmětném relevantním trhu cca [... *obchodní tajemství...]* % tržního podílu. Společný tržní podíl spojujících se soutěžitelů na relevantním trhu zařízení pro monitorování pacientů v České republice po uskutečnění spojení by činil cca [... *obchodní tajemství...]* %.

Na tomto relevantním trhu působí další významní soutěžitelé, přičemž nejvýznamnějšími z nich jsou společnosti Philips, která dosahuje tržního podílu cca [... obchodní tajemství...] %, a Siemens, jejíž podíl činí cca [... obchodní tajemství...] %. Mezi další subjekty působící na trhu patří společnosti Toshiba, Shimadze, SIAS a Apelem.

V souvislosti s relevantním trhem C-ARM přístrojů Úřad poukazuje na písemné vyjádření účastníka ze dne 8. září 2003, ve kterém bylo Úřadu sděleno, že společnost GEC jedná s americkým soutěžním úřadem (Antitrust Division, US Department of Justice) o konečné podobě povolujícího rozhodnutí ve věci posuzovaného spojení soutěžitelů, přičemž jako podmínka schválení předmětné transakce byla stanovena povinnost odprodeje aktivit společnosti Instrumentarium spojených s výrobou C-ARM přístrojů, a to jako celku a s celosvětovými účinky. Tutéž informaci potvrdili Úřadu i zástupci účastníka řízení na ústním jednání, které se konalo dne 10. září 2003, kdy sdělili, že předmětná transakce nebude ve Spojených státech amerických bez odprodeje této divize schválena.

K tomu Úřad uvádí, že v případě odprodeje divize C-ARM společnosti Instrumentarium by na předmětném relevantním trhu v České republice nedošlo k žádné změně struktury takového trhu, neboť by v důsledku posuzované transakce nedošlo k navýšení tržního podílu spojením vzniklého subjektu ve srovnání s tržním podílem společnosti GEC před realizací posuzované transakce.

4.1.3 Trh mamografických zařízení

Rovněž mamografická zařízení lze dále členit, a to na analogové mamografy a digitální mamografy. Evropská komise ve svém rozhodnutí M.3083 ze dne 2. září 2003 týkajícím se předmětného spojení sice konstatovala, že tyto subtrhy tvoří separátní výrobové relevantní trhy, nicméně Úřad z důvodu, že v České republice byly doposud prodány [... obchodní tajemství...] digitální přístroje, a to společnostmi GEC a Siemens, dospěl k závěru, že pro potřeby tohoto rozhodnutí není užší členění trhu mamografů nezbytně nutné.

Na relevantním trhu zařízení pro monitorování pacientů v České republice bylo v roce 2002 dosaženo všemi subjekty, které na něm působí, celkového obrátu 49,6 Kč a celkově bylo prodáno 23 kusů mamografických jednotek. Také na tomto trhu působí oba spojující se soutěžitelé, přičemž tržní podíl společnosti GEC činí cca [... obchodní tajemství...] %, společnost Instrumentarium dosahovala na předmětném relevantním trhu cca [... obchodní tajemství...] % tržního podílu. Společný tržní podíl spojujících se soutěžitelů na relevantním trhu zařízení pro monitorování pacientů v České republice po uskutečnění spojení by činil cca [... obchodní tajemství...] %.

Na relevantním trhu však působí další celosvětově aktivní soutěžitelé, z nichž nejvýznamnějšími jsou společnosti Planmed, která v roce 2002 dosáhla tržního podílu cca [... obchodní tajemství...] %, a Siemens, jejíž podíl činil cca [... obchodní tajemství...] %.

4.2 Hospodářská a finanční síla spojujících se soutěžitelů

Na vymezených relevantních trzích jsou aktivní dva typy soutěžitelů. Prvním typem jsou soutěžitelé, jejichž výrobové portfolio zahrnuje široké pole výrobků z oblasti medicínské techniky, a kteří mimo tuto oblast působí i v dalších, s předmětem řízení nesouvisejících, oblastech. Takovými soutěžiteli jsou GEC, Siemens či Philips, tedy celosvětově působící skupiny s výrazně diversifikovanou oblastí výroby disponující značnou hospodářskou a finanční silou. Do druhé skupiny se řadí společnosti působící výhradně v oblasti medicínských zařízení, nebo

dokonce pouze v některých oblastech těchto zařízení tvořících jednotlivé relevantní trhy. Jejich hospodářská a finanční síla je sice obecně nižší než u prvního typu, nicméně s ohledem na náročnost vývoje a výroby sofistikovaných výrobků, jakými jsou zařízení pro monitorování pacientů, C-ARM přístroje či mamografická zařízení, lze konstatovat, že taktéž hospodářská a finanční síla společností náležících do druhé skupiny výrobců není zanedbatelná. Soutěžiteli druhého typu jsou společnosti Instrumentarium, Planmed, Chirana, Mindray apod.

Z výše uvedeného vyplývá, že tržní síla spojením vzniklého subjektu bude i po spojení vyvážena konkurenceschopnými soutěžiteli se srovnatelnou hospodářskou a finanční silou.

4.3 Výzkum a vývoj na relevantních trzích

Relevantní trhy lze charakterizovat jako trhy inovativní, kdy investice do výzkumu a vývoje jsou významným soutěžním prvkem každého relevantního trhu, přičemž výzkum a vývoj se soustředí např. v oblasti zařízení monitorování pacientů na zvyšování množství funkcí, které jsou tato zařízení schopna kontrolovat. Z šetření Úřadu vyplynulo, že společnost GEC (resp. divize GE Medical) vydává na výzkum a vývoj cca [... obchodní tajemství...] % svého obrátu dosaženého v oblasti lékařských systémů, výdaje společnosti Instrumentarium na výzkum a vývoj činí cca [... obchodní tajemství...] %, přičemž výdaje ostatních soutěžitelů působících v oblasti lékařských systémů jsou na obdobné úrovni.

Obecně lze konstatovat, že z hlediska technologického je vedoucí společností v oblasti lékařských systémů společnost Siemens, která je následována společností GEC.

Z pohledu výzkumu a vývoje tedy Úřad dospěl k závěru, že spojení soutěžitelů nepovede k narušení hospodářské soutěže, neboť spojením se společností Instrumentarium nezíská společnost GEC žádnou významnou výhodu oproti jiným subjektům a bude neustále vystavena silné konkurenci např. ze strany společností Siemens, Philips či speciálně v případě trhu mamografických zařízení společnosti Planmed.

4.4 Bariéry vstupu nových soutěžitelů na relevantní trhy

Co se týče překážek vstupu nových soutěžitelů na relevantní trhy, Úřad konstatuje, že existují jisté bariéry, které spočívají v povinnosti registrace na Ministerstvu zdravotnictví ČR, získání povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost či splnění požadavků tzv. Mamární screeningové komise při Ministerstvu zdravotnictví České republiky. Splnění těchto podmínek je ovšem povinností každého soutěžitele vstupujícího na výrobové relevantní trhy v každé zemi, neboť tyto podmínky jsou stanoveny za účelem zajištění bezpečnosti pacientů. Jiné obchodní či právní bariéry, např. ve formě vlastnictví patentů či know-how, přepravních nákladů, neexistují.

O otevřenosti trhu svědčí i vstupy nových soutěžitelů v posledních letech, např. v roce 2002 vstoupila na trh zařízení na monitorování pacientů společnost Mindray, jejíž tržní podíl činil v tomto roce cca 5 %.

Stejně tak jako neexistují významné překážky pro vstup nových soutěžitelů na relevantní trhy, tak neexistují ani významné překážky pro expanzi stávajících soutěžitelů. Konkurenti spojujících se soutěžitelů mohou snadno zvýšit svou produkci a rozšířit prodej vzhledem ke skutečnosti, že součástky pro výrobu jednotlivých produktů mohou být dodávány z více zdrojů. Každý soutěžitel by mohl zareagovat na zvýšení poptávky bez velkých dodatečných nákladů. Na úrovni distribuce také neexistují překážky k expanzi, neboť výrobci postačí pouze zvýšení počtu zaměstnanců prodejního oddělení, čehož může být dosaženo relativně nízkým zvýšením nákladů.

4.5 Charakteristika subjektů na straně poptávky

Společným faktorem pro všechny relevantní trhy je existence silných a dobře informovaných zákazníků, kteří jsou na českém trhu představováni soukromými či veřejnými zdravotnickými zařízeními. Tato zařízení si vybírají dodavatele jednotlivých výrobků patřících do oblasti lékařských systémů prostřednictvím výběrových řízení.

V některých případech, jako např. při koupi zařízení na monitorování pacientů je patrný trend k centralizaci nákupu pro veřejné a soukromé nemocnice prostřednictvím jedné velké nemocnice.

Další významnou charakteristikou je snižování cen předmětných výrobků, neboť většinu zákazníků tvoří veřejné nemocnice, které vyvíjí na potenciální dodavatele silný tlak právě na snížení cenové hladiny poptávaných výrobků. Tento tlak odběratelů v souvislosti s existencí konkurenčního prostředí na straně nabídky vedl za období posledních tří let např. na trhu mamografů k poklesu ceny těchto výrobků o [... obchodní tajemství...] %.

5 POSOUZENÍ DOPADŮ SPOJENÍ NA HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ

Původně plánované spojení bylo notifikováno kromě Úřadu i před Evropskou komisí. Jak vyplynulo z podkladů dodaných účastníkem řízení, na základě svého šetření v rámci řízení o povolení předmětného spojení Evropská komise konstatovala, že posuzované spojení může vést k posílení postavení spojením vzniklého subjektu. Na základě této skutečnosti účastník řízení vůči Evropské komisi přijal závazky, spočívající (i) v odprodeji veškerých aktivit (výzkum a vývoj, výroba, distribuce a služby) společnosti Spacelabs jež je dceřinou společností společnosti Instrumentarium třetímu subjektu, a (ii) v povinnosti udržovat stávající technologické rozhraní, tj. kompatibilitu anesteziologických zařízení, zařízení pro monitorování pacientů a klinických informačních systémů. Závazky přijaté společností GEC v řízení před Evropskou komisí částečně modifikovaly podobu navrhované transakce, což se promítlo rovněž při konečném posuzování spojení ze strany Úřadu.

Jak již bylo uvedeno, Úřad během svého šetření zjistil, že všechny relevantní trhy vymezené pro účely tohoto rozhodnutí mají společné rysy, mezi něž patří vysoká technická dynamičnost celého sektoru lékařských systémů, malé, resp. žádné, překážky vstupu nových soutěžitelů na relevantní trhy, existence výběrových řízení vypsáných odběrateli na dodávky jednotlivých výrobků, silné postavení odběratelů, malá velikost trhů, poměrně snadná možnost změny dodavatele uvedených výrobků apod. Tyto skutečnosti vyplynuly mj. z odpovědí Úřadem oslovených subjektů.

Nicméně Úřad během posuzování možných dopadů předmětného spojení soutěžitelů zjistil, že realizace spojení povede k významnému posílení postavení společnosti GEC na trzích zařízení pro monitorování pacientů, C-ARM přístrojů a mamografických zařízení, v důsledku čehož by mohlo dojít k podstatnému narušení hospodářské soutěže. Obavu Úřadu potvrdili ve svých stanoviscích někteří z oslovených soutěžitelů s tím, že v důsledku spojení hrozí „monopolizace trhu“. Za účelem důkladnějšího prošetření situace na relevantních trzích Úřad dne

1. září 2003 oznámil účastníkovi řízení, že pokračuje v řízení a vydá rozhodnutí ve lhůtě dvou měsíců od zahájení řízení ve smyslu § 16 odst. 4 zákona.

V průběhu druhé fáze správního řízení bylo vydáno rozhodnutí Evropské komise (M.3083) ve věci předmětného spojení, které významně pozměnilo dopady navrhovaného spojení soutěžitelů na relevantním trhu zařízení pro monitorování pacientů, neboť v důsledku přijatých závazků společnosti GEC dojde k přímému snížení společného tržního podílu spojujících se subjektů na uvedeném relevantním trhu vlivem odprodeje aktivit společnosti Spacelabs a rovněž byly odstraněny případné obavy z vertikálního propojení v důsledku závazku společnosti GEC k udržení kompatibility jeho výrobků s výrobky ostatních soutěžitelů.

V rámci podrobného šetření byl Úřad rovněž informován o povinnosti odprodeje aktivit společnosti Instrumentarium v oblasti C-ARM přístrojů, jako podmínky nezbytné pro povolení předmětného spojení soutěžitelů americkým soutěžním úřadem, což v konečném důsledku opět pozmění původní navrhovanou transakci, a to tak, že na relevantním trhu C-ARM přístrojů nedojde k přímému navýšení tržního spojovaných subjektů, neboť nabývaná společnost Instrumentarium nebude po odprodeji zmíněných aktivit na trhu C-ARM nadále působit.

V důsledku výše uvedených individuálních správních aktů a jejich účinků na hospodářskou soutěž však nebyly odstraněny obavy z vytvoření dominantního postavení spojujících se soutěžitelů na trhu mamografických zařízení, neboť jejich tržní podíl po spojení by činil cca [... obchodní tajemství...] %. Z tohoto důvodu se Úřad ve druhé fázi šetření případných negativních dopadů posuzovaného spojení zaměřil zejména na tento trh.

Úřad v rámci provedeného šetření oslovil velké množství odběratelů mamografů, kterými jsou převážně soukromá či veřejná zdravotnická zařízení. Z vyjádření těchto oslovených subjektů vyplynulo, že, přestože bude mít spojením vzniklý subjekt z hlediska tržního podílu dominantní postavení, zůstane odběratelům mamografických zařízení nadále možnost volby dodavatele těchto zařízení. Oslovená zdravotnická zařízení rovněž potvrdila, že v případě zvýšení ceny mamografických přístrojů mohou oslovit jiné výrobce, zejména pak společnosti Siemens a Planmed.

V této souvislosti Úřad opětovně poukazuje na výběrová řízení, která jsou vypisována odběrateli na dodávky předmětných zařízení. Odběratelé jsou z důvodu existence zmiňovaných výběrových řízení seznámeni s nabídkami všech soutěžitelů jak současně tak i potenciálně působících na relevantních trzích, a to jak z hlediska ceny jejich výrobků, tak i z hlediska technologického. Tato skutečnost zajišťuje existenci účinné hospodářské soutěže na relevantních trzích, která je navíc umocněna existencí významně celosvětově působících soutěžitelů, jako jsou společnosti Siemens a Planmed. Zmiňovaná výběrová řízení, při existenci silných, byť i potenciálních, konkurentů, jsou obecně pojímána jako dostatečný předpoklad pro existenci soutěžního prostředí, neboť znemožňují i soutěžitelům s vysokým tržním podílem aplikovat vyšší než tržní ceny. Takové zvýšení ceny by vedlo k odklonu odběratelů k jiným, levnějším, výrobcům.

Významným hlediskem pro posouzení dopadů předmětného spojení je rovněž blízký vstup České republiky do Evropské unie, v důsledku čehož lze očekávat vstup řady dalších významných soutěžitelů působících v členských státech Evropské unie na trh mamografů v České republice. V této souvislosti Úřad poukazuje na trend ve státech Evropské unie, kde se začínají prosazovat na trhu i levnější výrobci mamografických zařízení z Jižní Koreje, Japonska, Číny či Maďarska.

Mimo jiné Úřad přihlédl k rozhodnutí Evropské komise, z něhož vyplývá, že spojující se soutěžitelé dosahují obdobně významných tržních podílů i na výrobových relevantních trzích mamografů v jednotlivých členských zemích Evropské unie (viz tabulka). Přesto Evropská komise v tomto sektoru neshledala obavy z narušení hospodářské soutěže. Důvodem tohoto závěru je fakt, že kromě spojením vzniklého subjektu, který bude nejvýznamnějším subjektem na těchto trzích, a společnosti Siemens, která bude na všech těchto trzích představovat dvojku na trhu, bude v jednotlivých členských státech na trhu analogových mamografů působit několik dalších subjektů, přičemž v ostatních zemích působí i potenciální další konkurenti, kteří jsou ochotni v případě poptávky vstoupit na relevantní trhy.

Tržní podíly spojujících se soutěžitelů na trhu analogových mamografů v roce 2001 [... obchodní tajemství...]

	AUT	BEL	DEN	SRN	ESP	FIN	FRA	GRE	IRL	ITA	NED	POR	SWE	UK
GEC														
Instrumentarium														
Celkem														

(Pramen: Rozhodnutí Evropské komise M.3083 – GE/Instrumentarium)

Navíc je třeba opětovně upozornit na to, že předmětný relevantní trh je na území České republiky trhem velmi malým, neboť ročně je průměrně prodáno 10 až 15 kusů mamografických zařízení, pouze v roce 2002 bylo prodáno 23 mamografických jednotek, a to v souvislosti s potřebou obměny zastaralých přístrojů a rozšíření mamografických pracovišť, k němuž v tomto roce došlo na základě zavedení Programu screeningu nádoru prsu vyhlášeného Ministerstvem zdravotnictví České republiky. Tato skutečnost způsobuje, že každý jeden učiněný prodej mamografu v České republice významným způsobem ovlivňuje výši tržních podílů jednotlivých soutěžitelů, což ve spojení s určitou mírou inovace a neexistence jakýchkoli významných obchodních či právních bariér přináší meziroční kolísání tržních podílů jednotlivých soutěžitelů. Tuto skutečnost potvrdil účastník řízení, podle jehož odhadu se společný tržní podíl spojujících se subjektů za prvních osm měsíců roku 2003 pohybuje mezi [... obchodní tajemství...] % až [... obchodní tajemství...] %. Rovněž v průběhu let předchozích kolísala společný tržní podíl od cca [... obchodní tajemství...] % v roce 1999 až po zmiňovaných cca [... obchodní tajemství...] % v roce 2002.

Dalším faktorem potvrzujícím existenci dostačujícího konkurenčního prostředí na relevantním trhu mamografů v České republice je snižování cen výrobků, neboť charakter většiny odběratelů, jakožto rozpočtových či příspěvkových organizací, vyvíjí tlak na výrobce, kteří v případě, že chtějí uspět ve výběrovém řízení, musí nabízet své produkty za konkurenceschopné ceny. V průběhu posledních tří let došlo až k [... obchodní tajemství...] % snížení ceny výrobků.

Kromě situace na trhu mamografických zařízení se Úřad zaměřil na vertikální propojení spojujících se soutěžitelů, kterým se podrobně zabývala i Evropská komise a na které rovněž poukázal jeden z Úřadem oslovených soutěžitelů.

Uvedená vertikální vazba spočívá v propojení spojujících se soutěžitelů na trzích zařízení pro monitorování pacientů a přístrojů pro anesteziologii. Po uskutečnění spojení soutěžitelů společnost GEC získá v České republice rovněž přístup na trh anesteziologických zařízení, která musí být v perioperativní oblasti napojena na monitorovací zařízení, na kterém dosud nepůsobila. Aby spolu mohla zařízení pro monitorování pacientů a anesteziologická zařízení komunikovat, je nezbytná kompatibilita jejich rozhraní. V důsledku spojení by společnost GEC získala možnost

dodávat odběratelům oba druhy zařízení, přičemž by se mohla u svých výrobků snažit o vytvoření rozhraní nekompatibilního s výrobky jejích přímých konkurentů. Následkem toho by mohly být z vyhlášených výběrových řízení na dodávky monitorovacích či anesteziologických zařízení předem vyloučeni ti výrobci, jejichž výrobky by nebyly kompatibilní s výrobky spojujících se soutěžitelů (za předpokladu, že by zadavatel již vlastnil jakékoli z těchto zařízení vyrobené spojujícími se soutěžiteli).

Důsledky uvedené vertikální vazby však byly v průběhu správního řízení rovněž modifikovány přijetím závazků společnosti GEC vůči Evropské komisi. Společnost GEC tak bude po uskutečnění navrhovaného spojení, v souladu s jejím závazkem odprodat Divizi Spacelabs společnosti Instrumentarium, disponovat tržním podíl cca [... *obchodní tajemství...*] % na trhu zařízení pro monitorování pacientů a [... *obchodní tajemství...*] % na trhu anesteziologických zařízení, přičemž na tomto trhu je nejvýznamnějším soutěžitelem společnost Chirana, jejíž tržní podíl činí [... *obchodní tajemství...*] %.

S ohledem na existenci významných soutěžitelů na obou zmíněných trzích by snaha o nekompatibilitu svých výrobků pravděpodobně vedla k ohrožení vlastního postavení na předmětných trzích.

Aby však společnost GEC odstranila jakékoli pochyby o „škodlivosti“ uvedené vertikální vazby, přijala v řízení před Evropskou komisí rovněž závazek, který má za účel zajistit kompatibilitu jejích přístrojů s přístroji konkurenčních soutěžitelů. Tento závazek byl stejně jako závazek výše citovaný přijat s celosvětovou platností, takže jím bude i v České republice zajištěna možnost výběru dodavatele monitorovacích a anesteziologických zařízení, vyžadujících vzájemnou kompatibilitu.

Úřad ve správním řízení posoudil předmětné spojení a jeho dopady na hospodářskou soutěž v České republice v souladu s § 17 odst. 1 zákona. V této souvislosti zjistil, že rozhodnutí Evropské komise v předmětném spojení modifikovalo jeho účinky na trhu zařízení pro monitorování pacientů tak, že společný tržní podíl spojujících se soutěžitelů po spojení bude nižší než 40 %, a navíc bude muset spojením vzniklý subjekt ponechat rozhraní svých výrobků vůči třetím stranám otevřené, aby byla zachována jejich kompatibilita. Vzhledem k této skutečnosti a s ohledem na výše uvedené charakteristiky předmětného trhu lze konstatovat, že uskutečněním posuzovaného spojení nedojde na tomto trhu k narušení hospodářské soutěže.

Pokud jde o trh mamografických zařízení, v souvislosti se kterým Úřad rovněž vyjádřil obavu z možného narušení hospodářské soutěže, po provedeném dokazování lze konstatovat, že tato obava byla i přes vysoký tržní podíl spojujících se soutěžitelů rozptýlena, a to především z následujících důvodů: (i) neexistence podstatných bariér vstupu či konkurenčních výhod spojujících se soutěžitelů, (ii) existence silných konkurentů, ať již přímých či potenciálních, (iii) fungující výběrová řízení, v nichž může uspět prakticky každý přihlášený dodavatel, (iv) srovnatelné podmínky výzkumu a vývoje, distribuce a servisu u všech výrobců působících na vymezených relevantních trzích a v neposlední řadě i (v) vyjádření oslovených konkurentů spojujících se soutěžitelů, kteří se v souvislosti s předmětným spojením neobávají ohrožení svého dalšího působení v České republice.

6 PRÁVNÍ ROZBOR

Podstatou posuzovaného spojení soutěžitelů je nabytí veškerých vydaných a nesplacených akcií společnosti Instrumentarium včetně amerických depozitních stvrzenek a opčních práv schválených k vydání valnou hromadou společnosti Instrumentarium dne 17. června 1998 a dne 26. března 2001, která opravňují držitele k upsání nových akcií společnosti Instrumentarium ze strany finské dceřiné společnosti GEC, ke kterému dochází na základě Smlouvy o spojení uzavřené dne 18. prosince 2002 mezi společnostmi GEC a společností Instrumentarium. V důsledku této smlouvy získá GEC v souladu s § 12 odst. 3 písm. a) možnost nepřímo kontrolovat společnost Instrumentarium. Vzhledem ke skutečnosti, že bylo splněno kritérium obratu uvedené v ustanovení § 13 zákona, podléhá toto spojení povolení ze strany Úřadu.

Úřad v průběhu správního řízení zkoumal, zda spojení bude mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže na relevantních trzích. Na základě analýzy relevantních trhů a pravděpodobných dopadů spojení na ně Úřad zjistil, že uskutečnění spojení vzbuzuje obavu ze vzniku nebo posílení dominantního postavení s možností podstatného narušení hospodářské soutěže. Z tohoto důvodu Úřad v průběhu správního řízení účastníkovi řízení v souladu s § 16 odst. 2 in fine zákona sdělil, že bude v řízení pokračovat. V dalším průběhu řízení Úřad přistoupil k podrobnějšímu šetření skutkového stavu věci a za tím účelem oslovil mimo jiné nejvýznamnější konkurenty a odběratele spojujících se soutěžitelů. Z odpovědí oslovených subjektů, jakož i vlastních analýz Úřadu vyplynulo, že v důsledku závazků, které společnost GEC přijala v rámci povolení spojení rozhodnutím Evropské komise (M.3083), a specifických podmínek na dotčených relevantních trzích nedojde k takovému posílení dominantního postavení účastníka řízení na trzích zařízení pro monitorování pacientů, C-ARM zařízení a mografických zařízení v České republice, které by vedlo k podstatnému narušení hospodářské soutěže.

Ze všech shora uvedených důvodů Úřad pro naplnění podmínek uvedených v § 16 odst. 2 věta třetí zákona rozhodl o povolení navrhovaného spojení a toto rozhodnutí ve lhůtě stanovené v § 16 odst. 4 věta první in fine zákona vydává.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel
v zastoupení
Mgr. Roman Pliska
pověřený zastupováním

PM: 16.9.2003

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Eva Vraná, advokátka

Clifford Chance LLP

Křižovnické nám. 2

110 00 Praha 1